

Advies over het ontwerp van koninklijk besluit tot vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies door transportenergie

- Op vraag van Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, mevr. Marie Christine Marghem, in een brief van 16 november 2017
- Voorbereid door de werkgroep “Productnormen”¹
- Goedgekeurd door de Algemene Vergadering via schriftelijke procedure op 14 februari 2018 (zie Bijlage 1)
- De oorspronkelijke taal van dit advies is het Frans

1. Context

- [a] Minister van Energie, leefmilieu en duurzame ontwikkeling, mevrouw Marie Christine Marghem, heeft bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Raad voor het Verbruik (ondertussen de Bijzondere Raadgevende Commissie “Verbruik” (BRC Verbruik²)), hierna de adviesorganen genoemd, een adviesaanvraag ingediend over het ontwerp van koninklijk besluit tot vermindering van de jaarlijkse broeikasgasemissies door transportenergie.
- [b] Het voorgestelde besluit is bedoeld als omzetting van richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad van 20 april 2015 tot vaststelling van berekeningsmethoden en rapportageverplichtingen overeenkomstig richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en eveneens als omzetting in Belgisch recht van artikel 7*bis* van richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 1998 betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof.
- [c] Naar aanleiding van deze adviesvraag zijn de bevoegde leden van de drie vornoemde adviesorganen op 11 december 2017 bijeengekomen om te luisteren naar de heren Brecht Vercruyse en Ivo Cluyts (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu) die de adviesvraag voorstelden en om verduidelijking te krijgen over de inhoud ervan.

Daarna werd deze vergadering tussen de drie adviesorganen voortgezet en dat leidde tot het opstellen van een gezamenlijk advies.

¹ Dit advies werd gezamenlijk voorbereid door de FRDO, de CRB en de RvV.

² Cf. koninklijk besluit van 13 décembre 2017 houdende oprichting van de bijzondere raadgevende commissie " Verbruik " binnen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en tot opheffing van de Commissie voor Milieu-etikettering en milieureclame.

2. Advies

- [1] De adviesorganen stellen vast dat het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit een omzetting is van richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad van 20 april 2015 tot vaststelling van berekeningsmethoden en rapportageverplichtingen overeenkomstig richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en eveneens van artikel 7bis van richtlijn 98/70/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 1998 betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof.

Voorname richtlijn (EU) 2015/652 moest uiterlijk op 21 april 2017 in nationaal recht zijn omgezet en in uitvoering van voorname richtlijn 98/70/EG (een harmonisatierichtlijn) moet die wetgeving door België correct worden omgezet.

- [2] De adviesorganen beklemtonen dat sommige biobrandstoffen in bepaalde gevallen meer CO₂ uitstoten in vergelijking met traditionele fossiele brandstoffen en zij raden bijgevolg aan om, met het oog op de doelstellingen voor 2030, het gebruik van die biobrandstoffen te vermijden bij het nastreven van de doelstellingen tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen (BKG)³.
- [3] Het verbaast de adviesorganen dat de Europese wetgeving kunstmatig een weging van 0,4 geeft aan BKG uit de elektriciteitsproductie voor het transport tegenover een weging van 1 voor de overige bronnen van BKG. Aangezien elke CO₂-molecule hetzelfde effect op het klimaat heeft, ongeacht de bron ervan, is het belangrijk te zorgen voor een vanuit wetenschappelijk en milieuoogpunt geïntegreerde aanpak binnen de Europese wetgeving. Bijgevolg zou de boekhouding van de broeikasgasemissies verbonden aan biobrandstoffen rekening moeten houden met hun volledige levenscyclus (met inbegrip van de indirecte effecten zoals de verandering in landgebruik)⁴, net als bij de andere energiebronnen.
- [4] Gelet op de huidige geplande berekeningswijzen stellen de adviesorganen vast dat het moeilijk uit te maken is of het nastreven van de doelstelling om de broeikasgasemissies van de transportbrandstoffen met 6 % te verminderen werkelijk tot emissiereducties zal leiden en zij beklemtonen dat zij het nodig achten dat de wetenschappelijke en ecologische geloofwaardigheid van de Europese wetgeving gegarandeerd wordt.
- [5] De adviesorganen merken op dat de rapportageverplichting over de plaats van herkomst en over de plaats van aankoop van de brandstoffen zoals bepaald door voorname richtlijnen⁵ niet is omgezet in het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit.

Hoewel de adviesorganen zich ervan bewust zijn dat het waarschijnlijk een inspanning op Europees niveau vereist om die gegevens te krijgen, vinden de adviesorganen het belangrijk dat de overheid jaarlijks de voornaamste plaatsen en ketens van herkomst kan vaststellen van de ingevoerde, uitgevoerde en in België verbruikte brandstoffen, door een goed evenwicht te behouden tussen transparantie en traceerbaarheid van de producten enerzijds, en administratieve eenvoud anderzijds.

³ Cf. Advies over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de benaming en de kenmerken van de gasolie-diesel en van de benzines, 2017a09, §§ [18] en [19].

⁴ Voor de kwantificering van de broeikasgasemissies, zie bijv. Ecofys, IIASA en E4tech, *The land use change impact of biofuels consumed in the EU – Quantification of area and greenhouse gas impact*, 2015, 261 pp.

⁵ Zie art. 5 van richtlijn (EU) 2015/652 en art. 7bis van richtlijn 98/70/EG.

[6] Tot slot merken de adviesorganen op dat het voornemen om het procentuele aandeel van biobrandstoffen voortkomend uit gewassen geteeld met het oog op energiegebruik op landbouwgronden ("*land-based biofuels*") te beperken tot maximaal 7%, is opgenomen in een ontwerp van koninklijk besluit - waaraan momenteel de laatste hand wordt gelegd – ter uitvoering van de wet van 17 juli 2013 houdende de minimale nominale volumes duurzame biobrandstoffen die de volumes fossiele motorbrandstoffen die jaarlijks worden verbruikt, moeten bevatten.

De adviesorganen zijn van mening dat deze beperking op een coherente manier toegepast moet worden, zowel waar het gaat om de doelstelling voor hernieuwbare energie in het transport (met name 10 % in 2020) als voor de doelstelling de koolstofintensiteit van brandstoffen te verminderen (met name 6% in 2020).

Bijlage 1. Stemgerechtigde leden van de Algemene Vergadering die hebben deelgenomen aan de stemming voor dit advies

- De voorzitter en de 3 ondervoorzitters:
M. Aelvoet, M. Bienstman, M. Verjans en O. Van der Maren
- 1 van de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
L. Spruyt
- 2 van de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voorontwikkelingssamenwerking:
V. Rigot en B. Gloire
- 1 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
N. Polat
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
P. Vanden Abeele, V. Biebel, A. Nachtergaele en F. Van Tiggelen
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties
C. Cauwe

Totaal: 13 van de 24 stemgerechtigde leden

Bijlage 2. Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

De werkgroep “Productnormen” van de FRDO heeft op 11 december 2017 en 19 januari 2018 vergaderd met de leden van de CRB en van de RvV om dit advies voor te bereiden.

Bijlage 3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies.

- Prof. Luc LAVRYSEN (UGent, voorzitter van de werkgroep)

Leden en hun vertegenwoordigers

- Dhr. Steve BRAEM (AB-REOC)
- Dhr. Johan DELEU (BRAFCO)
- Mevr. Brigitte GLOIRE (Oxfam)
- Dhr. Noé LECOCQ (IEW)
- Dhr. Hendrik LEMAHIEU (Belgian Bioethanol Association)
- Dhr. Jean-Pierre VAN DIJK (FPB)

Uitgenodigde experts

- Dhr. Ivo CLUYTS (FOD VVVL)
- Dhr. Brecht VERCRUYSSSE (FOD VVVL)

Secretariaat

- Dhr. Marc DEPOORTERE (FRDO)
- Dhr. Kris DEGROOTE (CRB)
- Dhr. Alexis DALL’ASTA (FRDO)
- Dhr. Maarten YZEWYN (CRB)